

לגבי מתכת, לא יוכלו למצאם, היו מפורים בכל מקום, בכל כביש, כל שביל, כל גשר; פעם היו חפורים ומסוים היטב, ופעם היו גלויים לגמרי. הם אמנם לא עצרו אותנו, אבל השהנו במידה ניכרת. אופן זה של מיקוש גם החליש באופן מתמיד את מצבת הקרב של צוה"ה שריון שלנו, ובמיוחד הביא את המהנדסים לידי כך שיאלצו לפנות מוקשים ללא הפסק עד אפיסת כוחות. נוסף על כך, מיקשו הרוסים באופן עקרוני כל עמדת-אש שבעומק שדה-הקרב. סביב כל תותח-שדה או תותח נ. ט. ונ. מ. סביב כל מוצב-פיקוד, היתה גורת מוקשים (אנטר-שריוניים

הדרך השניה של השימוש במוקש, הן הידועות ממלחמת-העולם השניה, היא הסוביטית, שעיקרונה להמנע מעריכת שדות-מוקשים גלויים וידועים, ולהפעיל נשק זה במפתיע — אם הכונה אינה לעצור את האויב ע"י מוקשים, אלא להתישו ולהטרידו באופן מתמיד.

כך כותב קצין גרמני: „בזמן התקדמותנו הגדולה בקיץ 1941, השתמש הרוסי בכמויות בלתי-משוערות של מוקשים, אולם בהתחלה לא יכלנו לגלות כל שיטה וכל שגרה בשימושם. מוקשים אלה, הטמונים בארצי עץ כדי שמכשירי-החיפוש שלנו, שפעלו רק

נחל גועש השריון...

עקרונות מלחמת השריון הם, בקיצור:

ניידות;

מהירות;

גישה בלתי-ישירה.

האמצעים-למימוש הם:

(1) השיתוף ההדוק בין שריון והאוויר.

(2) הפתעה במקום ובזמן-מהלומה.

(3) קודם-כל — הניצול של ההדירה-הטקטית

להדירה איסטרטגית עמוקה, המבוצעת ע"י כוחות-שריון הדוהרים עצמית לפני הגוף העיקרי של חיל-הצבא.

קצב-השריון מבקיע את ההבקעה המכרעת, האיסטרטגית, בתנאי ששומרים עליו כל הזמן. אופן ההתקדמות האמיתי של כוחות-שריון, דומה לנחל-גועש, המקיף אי-ההנגדות חזקים וחודר למקומות חורפה. הוא מתכווץ בעברו פירצה צרה והוא מתפשט לאחר שעבר אותה.

בהתמדת קצב-ההתקדמות וביכולת להעביר את המאמץ העיקרי במהירות מגזרה לגזרה, — בשני אלה צפון הכושר לשחק את האויב.

בכל שלב, לאחר הפריצה הראשונה, מאיימת התקדמותו של השריון על האויב במקומות שונים. על-ידי כך מוסחת תשומת-לבו של פיקוד האויב מנקודה מסוימת אחת והוא מפזר את הורבות שלו, שאינן יכולות להגיע בזמן לאותו מקום שבו האיום מתפתח למהלומה-ממשית. לפיכך יכולים כוחות-שריון, המגוהלים נכונה, להשיג הפתעה טקטית ואיסטרטגית, בעת-ובעונה-אחת.

עוד ביוני 1950, קראנו — כי הסוג החדש של

* או שהנתקף מונע את שיגור הרורבות שלו למקום שבו מתפתחת המהלומה הממשית מתוך סברה וחשש, שלא זו עתידה להיות המהלומה בה"א הידיעה — וראוי משום-כך לשמור את הרורבות בשביל המהלומה הצפויה עדין לפי הערכתו. כזאת אירע גם בעת הפלישה לנורמנדיה. — המער.

הבוקה יצמצם את יעילות השריון בעתיד. כמה ימים לאחר פרסום זה, חצה הצבא הצפון קוריאני את קר הרוחב ה-38 והגיע מקץ 48 שעות לסיאול. הסנקים הצפון-קוריאניים המשיכו להתקדם למרות הנשק הנ. ט. ולמרות מאמצי חיל-האוויר של ארה"ב. אכן, כמה סיבות היו לדבר: החימוש והאימון הבלתי-מספקים של הדרום-קוריאנים; הגבול הבלתי-טבעי, שלא ניתן להגנה יעילה; מזג-האוויר הרע שמנע פעילות מלאה של חיל-האוויר, וכן קשיי-ההספקה של צבא ארצות הברית. אולם, כל המסיבות האלה אינן צריכות להסיח את דעתנו מהעובדה המרכזית, כי למרות התגברותה הרבה של ההגנה הנגד-שריונית — אין אמצעי-נגד מוחלט כלפי נשק זה (השריון), המכריע במלחמת-יבשה. אמנם, משרים בהתמדה כלים נ"ט. — אך, דבר זה חל גם על הטנק עצמו. — יש כבר היום סוג מיוחד של שריון העומד בפני המטען החלול; כלים מסוג הבוקה, כוחם יפה לגבי טנחים קצרים בלבד; תותחים נגד-טנקים מתגלים בנקל — והם מושג מדים במהירות ע"י הסנקים של האויב, (אם אינם משוריינים). לכן, רק תותח נ. ט. משורייני נייד, עם או בלי צריח, יכול להתמודד עם הטנק בשדה.

ברכב המשוריין חלו הרבה שיפורים מאז מלחמת העולם-השניה, — במנוע ובשירות, בשריון ובתותח, בציד הכיוון ובציד-הקשר. השריון יכול לפעול כלילה כמו ביום, ביחוד אם משתפים פעולה עמו חיל-רגלים וחיל-תותחנים, המורסקים על כלי-רכב המשוריינים אף הם — מבחינת איסטרטגית, הוא כיום, כמו קודם, הגורם-המכריע. ודאי, אפשר לגרוע מערך חיל-השריון אם מפצלים אותו, מרתקים אותו לתפקידים שניים במעלה, מפעילים אותו ססטית גרידא, בשטח בלתי מתאים, או בתפקיד-הגנה.

גנרל גודריאן

ואנטי רגלים, במעורב). ואם דבר זה לא היה אולי נעים גם בשביל החיילים הרוסיים עצמם, הרי שיטה זו העמידה את השריונים שלנו בפני הפתעות בלתי-פוסקות.

4. תותח-סער או "משחיתי טנקים".

אחד מכלי-ההגנה העיקריים בפני התקפות שריון שטיפחום צבאות גדולים במלחמת-העולם השניה היה תותח-סער — בעצם, כלי-יריה ארטילרי, או תותח אנטי-טנקי בעל קליבר גדול (בני 88, 75, 105 ו-122 מ"מ — אצל הגרמנים, 76, 85, 101, 122, 152 — אצל הכוחות הסובייטיים, 75, 76, 105 מ"מ — אצל האמריקאים, 17 ליטראות — אצל הבריטים), אשר עשאוּם ניידיים, ו"עוברים-בכל", ע"י הרכבתם על גוף של טנק. בעוד שאין לתותח כוח שדה-האש של 360 מעלות שיש לצריח של רכב-שריון לוחם, הרי משקלו קטן יותר, ומכאן נובעת האפשרות לסגל לכלי מעין זה תנועה מהירה יותר, ומבנה ("צללית") נמוך יותר, — דבר המאפשר ניצול יעיל יותר של מחסה המצוי בשטח בתורת עמדות-אש.

צבאות שונים אירגנו תותח-סער כאלה ביחידות גדולות — לא רק בסוללות, כי אם גם בגדודים רגימנטים וחיבות עד כדי 45 תותח, וניצלו אותם על פי רוב תוך התחשבות בניידותם ובכוח-האש הגדול שלהם. הדרך המקובלת להפעילם היתה בערך כדלקמן: במקרה של התקפה משורית, נערכו יחידות אלו בעומקן של שדה-הקרב, מחוץ לטוח ההכנה הארטילרית והאווירית שבאה לפני התקפה זאת; אולם כבר לפני כן אורגנו ע"י יחידות תותח-הסער עמדות-אש, כרטיסי-טוחים, השילוב בתכנית-האש הכללית, וכן אמצעים אחרים, ברגע שהשריון היה מתחיל פורץ את מערך-ההגנה של חיל-הרגלים, וזו תותח-הסער בתנועת בזק מעמדות התיערכות אל עמדות-האש שלהם; ולעתים קרובות היו הפתעה טקטית לטנקים והצליחו לחסלם ע"י פתיחת-אש מקדמת ומדויקת, הודות לתכנון-האש שהוכר לעיל. עם זאת, הרי תותח-הסער, או התותח הנ"ט, המורכב על גוף-של-טנק, הנייד — הגם, שהנהו כפי שהוסבר מהיר-תנועה מהטנק ומהוה מטרה פחות בולטת — בכל-זאת הוא כלי כבד ואיטי יחסית. לכן צץ בזמן האחרון בקרב הצבא האמריקאי, רעיון בדבר תותח-סער אשר אמנם לא יהיה מובטח ע"י שריון כבד, אך יתרונו יהיה במהירות הגדולה, בניידות בכל סוגי-שטח שהם, ובנשיאת נשק, שטוחה. הא. ט. היעיל אינו פחות מק"מ אחד.

הנסיונות, שנעשו עד כה בשטח זה למימוש

הצעות מהסוג הנ"ל, הם נסיונות עם "גיפ" 6 × 6, בעל שריון קל ביותר שמרכיבים עליו קנה, "ללא-רתע" בן 105 מ"מ. מדובר גם על האפשרות להרכיב, במקום כלי זה איזה טיפוס של "תותח רקטי". מכל מקום, תותח-הסער ביחידות מקובצות, לא בלבד שנמנה על אויביו המסוכנים ביותר של השריון אלא בהיותו מסוגל לירות גם פגזי חב"ם, עשוי הוא להיות מופעל בהצלחה גם נגד חיל רגלים משורין, ונגד יחידות-הרגלים של "הדרגה-מבטיח" ו"הדרגה-המנצל" של התקפה-משורית.

5. התותח הנ"ט. הגרור

בניגוד לדעות מוטעות המתהלכות בענין זה, אין תותח-הסער מבטל את חשיבותו של התותח הנ"ט. הגרור. במלחמת-העולם השניה הציבו הצבאות השרנים — לכל עומקן של ארבע-הבלימה ובכל אי התנגדות, — קנים של תותחי נ"ט, שמנו לפחות 2-3 כלים. תותחים נ"ט, אלה, מתופרים ומסוים היטב, הוצבו לאש היקפית והם נמנעו מפתחת-אש לטוחים הגדולים מ-500 מטר. קן נ"ט. כזה — היה נוהג לנהל את הקרב כדלקמן: בעת שהתותח הראשון הקדים בפתיחת האש, ומשך את תשומת לבם של הטנקים, — פעלו יתרם נגד הצדדים המשוריינים פחות של הטנקים, שהיו חשופים כלפיהם. כדבר של קבע צוידו הקנים הנ"ט. גם בנשק אבטומטי, או ששולבו במערכת-ההגנה של הרגלים — מתוך הנחה שלמען פעולה אנטי-שריונית יעילה יש לספל בראש וראשונה בחיל הרגלים המשורין, שנועד להבטיח את הטנקים.

בדרך כלל, מקובל לראות את תותחי הנ"ט. כנשק "אינטגרלי" * של חיל-הרגלים, ולפצלם ביחידות קטנות, או בכלים בודדים, עד לגוף-הרגלים הקטן ביותר. אולם במלחמת-העולם השניה התגלו, למשל, בתקופות מסוימות בצבא הסובייטי, תפיסות השונות מאלו. כאשר היה לצבא זה מחסור מסוים בתותחי נ"ט. גרורים, הם צימצמו את מספרם ביחידות הרגלים וריכוזם ביחידות גדולות — גדודים ובריגדות, של 48 ו-96 תותחים, — אשר במהירות גדולה יכלו לחזק את נקודות-התורפה.

למרות שמקובל לראות את תותחי נ"ט. הגרורים כנשק סטטי מובהק, השתמשו הכוחות הסובייטיים ביחידות האנטי-טנקיות הגדולות שלהם גם ככלי-תמרון. זאת מדגים הקטע הבא, המתאר קרב בסביבות קיוב, בשנת 1943:

* "אינטגרלי" הנכלל אורגנית, כדבר של טבע וקבע.